

Uroksen fra Vig

JÆGERSTENALDER
RUM 2

Uroksen blev fundet i en mose sammen med små **pilespidser af flintesten**. Alle uroksens knogler lå i mosen. Hvad tror du, der skete for 10.000 år siden, da **uroksen døde**?

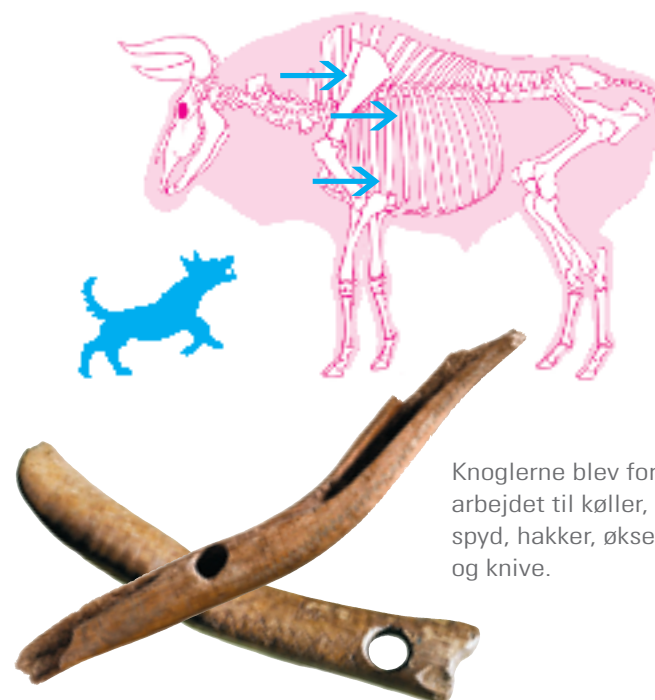
Måske havde **jægere** jagtet dyret i dagevis sammen med **deres hunde**. Men en urokse var ikke nem at slå ihjel med bue og pile. Nogle af jægerne pile havde boret sig gennem den tykke hud og helt ind i skelettet. Hvis du ser godt efter, kan du måske få øje på små huller i knoglerne. **Uroksen flygtede** til sidst ud i en sø, hvor den druknede og sank til bunds.

Uroksen var vigtig for mennesker i jægerstenalderen, derfor malede de billeder af den. Mens de malede, forestillede de sig, hvordan de ville jage okserne og måske være heldige at fange en.

Hvad ville du male?

KAN DU SE på skelettet, hvor jægerne pile har ramt?

Knoglerne blev forarbejdet til køller, spyd, hakker, økser og knive.

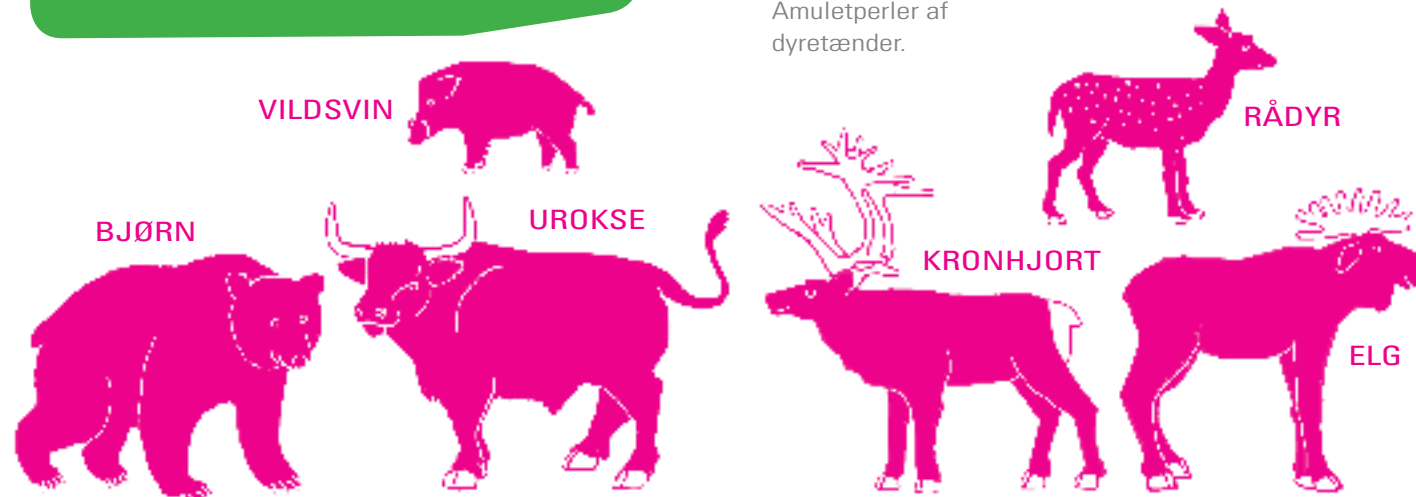
Graven fra Vedbæk

JÆGERSTENALDER
RUM 3

I graven ligger **en kvinde** på 40 år og **et barn** på 3 år. De blev begravet sammen for **7.000 år siden**. Ved kvindens hoved ligger en hårnål og et lappedykkernæb. Ved siden af de to skeletter kan du se små perler af tænder og knogler og to flinteknive. Perlerne er lavet af kronhjort, rådyr, vildsvin, elg, bjørn og urokse.

Kvinden og drengen har haft perlerne hængende som amuletter om halsen. **De troede, at amuletterne beskyttede dem mod det onde** og gjorde dem stærke og hurtige som dyrene. Drengen øvede sig på at bruge flinteknive, så han kunne blive en stor jæger som voksen.

HVILKE AF DYRENE lever stadig i Danmark?

Amuletperler af dyretænder.

Svar: Kronhjort, rådyr og vildsvin lever stadig i Danmark.

Guldhornene

JERNALDER
RUM 22

Guldhornene blev begge **fundet i jorden ved et tilfælde**. Det lange horn i 1639 da en unge pige, der hed Kirsten, var ved at falde over det. Kirsten gav hornet til kongen og fik et uldent skørt som tak. I 1734 blev det korte horn fundet af en bonde, der hed Erik. Han gav også hornet til kongen og fik 200 rigsdaler.

Guldhornene, du ser her, er kopier. De ægte blev nemlig **stjålet af en fattig guldsmed** i 1802. Han havde skaffet sig adgang med en almindelig gadenøgle og en nøgle, han selv havde lavet. **Hornene blev smeltet om**, og guldet blev brugt til falske mønter og smykker, som for eksempel **øreringe**. Guldsmeden blev fanget og kom 37 år i fængsel for tyveriet.

På hornene kan du se mange sjove og mærkelige figurer. HVAD SYNES DU, de forestiller?

Man ved ikke med sikkerhed hvad hornene har været brugt til. Måske ved religiøse ceremonier, som drikkehorn eller som blæseinstrument. HVAD TROR DU?

Runesten

VIKINGETIDEN
RUM 15

Vikingerne skrev på sten **for at mindes deres døde**. Det var kun de rige og dem med magt, der havde råd til at rejse en runesten. **Vikingerne** stillede stenene op ved broer og veje, hvor folk kom forbi. Når man skrev med runer på stenene, kaldte man det **at riste runer**. Man skrev kun korte ord og sætninger - næsten ligesom når vi skriver en sms.

Sproget var nordisk. Det vil sige, det lød som en blanding af dansk, norsk, svensk og islandsk. Det blev kaldt "dönsk tunga" (dansk tunge).

Runesten fra Glenstrup. Der står 'Thore rejste denne sten efter sin far Gunner'

Ring (rum 102) og kam (rum 19) med runeindskrift.

FUTHARKEN

ƒ	u	th	ā	r	k	h	n	i
a	s	t	b	m	i	R		

VIDSTE DU AT man i vikingetiden brugte navne som Toki (Toke), Eiríkr (Erik) eller Ragnhildr (Ragnhild)? Men man havde kun 16 runer at stave med! Så hvis du mangler en rune til dit navn, må du finde en lyd der ligner. Morten skal for eksempel skrives som Murtin.

SKRIV DIT EGET NAVN eller noget andet med de 16 vikingeruner – Futharken – ovenfor!

På opdagelse i fortiden

Danmarks Oldtid i stueetagen
Antiksamlingen på 3. sal

Hieroglyffer

FARAØERNES ÆGYPTEN
RUM 303

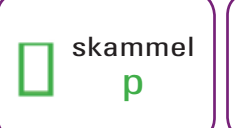

Se den store sjældedør i sten. Den er mere end 4400 år gammel og kommer fra en grav. **Døren forbandt de levendes og de døde verden.** Her kunne den døde komme og hente den mad, som de levende havde ofret til den døde. Døren er fuld af **hieroglyffer**, der fortæller om den døde. Han hed Ptah-wash og var en fin mand, som arbejdede for kongen.

Hieroglyffer er **tegn formet som mennesker, dyr, planter og ting.** Der var 800 forskellige tegn. På væggene i grave og i gudernes templer lavede man flotte tegn. De blev hugget ud i sten og malet i mange farver.

Hieroglyfferne kunne skrives både vandret og lodret og endda både mod højre og mod venstre. **PRØV AT LÆGGE MÆRKE TIL det på døren.**

PRØV AT gøre hieroglyfferne levende. STÅ LIGESOM figurerne på døren. Kan dem du er sammen med se, hvilken figur du er? **KAN DU FINDE** nogle af tegnene, der er vist her på siden, på den store dør?

 arm a	 siv j/i	 mund r
 ben b	 ugle m	 foldet tøj s
 hånd d	 vand n	 brød t
 snoet væge h	 skammel p	 kylling w

Gravmodeller

OSIRIS' RIGE
RUM 301

Kasse til redskaber.

Man levede langs den store flod Nilen. Floden gav drikkevand til mennesker og dyr – og vand til markerne, hvor man dyrkede korn til brød og øl. På Nilen rejste man med varer fra sted til sted. Det var også på Nilen at **den døde blev sejlet til dødsriget.** Det lå på den vestlige flodbred, hvor solen gik ned.

I gravene har man fundet **små figurer.** De fortæller os meget om hverdagslivet i det gamle Ægypten. Figurerne ligner næsten legetøj, men i graven var de en slags **magiske hjælpere, som arbejdede for den døde** og sørgede for, at den døde altid havde mad.

Skibe var ægypternes vigtigste transportmiddel.

I dødsriget var de små redskaber lige så meget værd, som rigtigt værktøj ville være i de levendes verden.

Svar: en økse/Svar: Den tomme stol er til den døde sjæl

Mumier

OSIRIS' RIGE
RUM 301

Indvoldene blev lagt i fire krukker. Lågene er formet som de guder, der hver især passede på mave, tarme, lunger og lever.

Ægypterne troede på et liv efter døden. Den døde sjæl skulle bo i kroppen, derfor skulle den bevares. For at kroppen ikke skulle rådne væk, balsamerede man den. **Det tog 70 dage at balsamere kroppen.** Man tørrede den med en slags salt og **tog indvoldene ud** og lagde dem i krukker. Hjertet skulle dog altid blive i kroppen. Den døde blev også smurt med duftende olie. For at beskytte mumien blev den til sidst pakket ind i stof og **lagt i en kiste.** For at de døde kunne leve videre i dødsriget, havde de brug for mad og drikke, som deres familie lagde ved graven.

Som en fugl kunne den døde sjæl besøge de levendes verden.

Den døde blev viklet ind i stofbandager, der kunne være flere hundrede meter lange.

Svar: Fugle, kat, krokodiller, en aborre.

Ægypterne lavede også dyremumier. **HVILKE dyremumier kan du finde i udstillingen?**

På kisten malede man billeder af guder, som skulle holde det onde væk. **HVILKE billeder eller mønstre ville du dekorere en kiste med?**

GUIDE FOR BØRN

Denne guide tager dig tilbage til en fjern fortid i både Danmark og Faraøernes Ægypten. Undervejs vil du støde på runer, guldhorn, skeletter, mumier og hieroglyffer fra både mennesker og dyr. Varighed ca. 1 time
Alderstrin fra 6 år

FACILITETER FOR BØRNEFAMILIER, INSTITUTIONER OG SKOLER
Bæreseler, klapvogne, kørestole, puslerum, drikkeautomat, garderobeskabe til grupper forefindes. Det er muligt at spise medbragt mad i museets spisesal eller udendørs i museets haver.

BØRNEENES MUSEUM
Her er alle børn velkomne i følgeskab med voksne. Grupper til Børnenes Museum skal bestille tid før besøget på 33 47 38 38.
Aldersgruppe 4-12 år
Åbent tirs-fre 10-17, lør og søn 10-16.30

LEGETØJSUDSTILLING
Udstilling på 2. sal med bl.a. gammelt legetøj og en hel dukkehusby.

FAMILIEWORKSHOPS
Der er gratis familieworkshops med forskellige temaer hver søndag fra kl. 12-15, undtagen juni, juli og august.
Se mere på natmus.dk/sw63017.asp

RESTAURANT
Restaurant Julian på 1. sal tilbyder en særlig børneret. Tlf. 33 93 07 60

MUSEUMSBUTIKKEN
Butikken i stuen sælger børnebøger og legetøj. Børnegrupper skal ledsages af en voksen.

LÆS MERE OM FORTIDEN
Antiksamlingen: <http://natmus.dk/sw4573.asp>
Danmarks oldtid: <http://natmus.dk/sw4512.asp>